

ที่ อต ๐๐๒๓.๑๕/ว

๓๓๒๓

ที่ว่าการอำเภอลับแล

ถนนศรีพนมมาศ อต ๕๓๑๓๐

กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ

เรียน นายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดอุดรธานี ที่ อต ๐๐๒๓.๓/ว ๔๒๕๔

ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดอุดรธานี โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจาก สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ในการนี้ ขอแจ้งแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ ให้คณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดได้รับทราบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุระวุธ จันทร์งาม)

นายอำเภอลับแล

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร./โทรสาร. ๐๕๕-๔๓๒-๐๗๗

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอลับแล
เลขที่รับ..... ๒๒๐๐
วันที่..... ๒๖ ก.ย. ๖๘
เวลา.....

ที่ อต ๐๐๒๓.๓/ว ๕๒๕๕

ศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์
ถนนประชานิมิตร อต ๕๓๐๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์ และนายกเทศมนตรีเมืองอุตรดิตถ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๘/ว ๔๑๖๘

ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดอุตรดิตถ์ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ในการนี้ จังหวัดอุตรดิตถ์ขอแจ้งแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ ให้คณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดได้รับทราบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนริชา บัณฑิตยชาติ)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร ๐-๕๕๔๐-๓๐๐๘ ต่อ ๓

แนวทางการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้าง

ที่ มท ๐๘๑๐.๘/ว ๕๑๖๘

๐๙ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้จังหวัดแจ้งแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ ให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดได้รับทราบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(ภพชนก ชลาณุเคราะห์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการกระจายอำนาจและการจัดทำงบประมาณเงินอุดหนุน
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๐๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

แนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจ
ก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน
ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๕ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กำหนดให้ส่วนราชการ ได้แก่ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมชลประทาน ถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ ได้พิจารณาเห็นชอบแนวทางหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ ดังนี้

๑. ขอบเขตความรับผิดชอบของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค

กำหนดให้ส่วนราชการ จำนวน ๕ หน่วยงาน ทำหน้าที่ก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน ปรับปรุงดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกาะกลางถนน ทางเท้า ไหล่ทางที่พักริมทาง รางระบายน้ำ และจัดทำวิศวกรรมจราจร ไฟฟ้าแสงสว่าง ในเขตทางตามพื้นที่ที่หน่วยงานรับผิดชอบตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๑ กรมทางหลวง พัฒนา ดำเนินการก่อสร้าง บำรุง และบำรุงรักษาทางหลวงพิเศษทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ให้เชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค หรือภูมิภาคสู่ภูมิภาค หรือภายในภูมิภาค ให้มีโครงสร้างสมบูรณ์ครอบคลุมทั่วประเทศและเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

๑.๒ กรมทางหลวงชนบท พัฒนาคำเนินการก่อสร้าง บำรุง และบำรุงรักษาทางหลวงชนบทโครงข่ายสายรองที่สำคัญ และให้มีโครงสร้างสมบูรณ์ เชื่อมโยงกับทางหลวงพิเศษ หรือทางหลวงแผ่นดิน หรือทางหลวงสัมปทาน หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงท้องถิ่น และเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคสู่จังหวัด หรือจังหวัดสู่จังหวัด

๑.๓ กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำแผนพัฒนาก่อสร้างถนนและสะพานในพื้นที่นิคมสหกรณ์ ให้เชื่อมโยงกับทางหลวงท้องถิ่น หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดิน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาคำเนินการก่อสร้าง หรือบำรุงรักษาต่อไป

๑.๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พัฒนา ดำเนินการก่อสร้างถนนและสะพาน หรือจัดทำแผนพัฒนาก่อสร้างถนนและสะพานในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ให้เชื่อมโยงกับทางหลวงท้องถิ่น หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดิน และเมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จให้ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนา ดำเนินการบำรุงรักษาต่อไป

๑.๕ กรมชลประทาน พัฒนา ดำเนินการก่อสร้างถนนบนคันคูน้ำให้เชื่อมโยงกับทางหลวงท้องถิ่น หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดิน และเมื่อดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จให้ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนา ดำเนินการบำรุงรักษาต่อไป

๑.๖ นอกเหนือจากภารกิจตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๕ ได้แก่ ถนนที่เชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ให้ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการต้องปรับเปลี่ยนบทบาท เป็นผู้คอยช่วยเหลือทางด้านเทคนิควิชาการ

๒. ขอบเขตความรับผิดชอบของราชการส่วนท้องถิ่น

๒.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พัฒนา ดำเนินการก่อสร้าง บำรุง และบำรุงรักษาทางหลวงท้องถิ่นที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดสายทางภายในจังหวัดนั้น ๆ ให้มีโครงข่ายสมบูรณ์ เชื่อมโยงกับทางหลวงท้องถิ่นอื่น ๆ หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดิน และเชื่อมโยงระหว่างอำเภอ หรือตำบล ภายในจังหวัด หรือระหว่างเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ภายในจังหวัดหรือภายในเขตพื้นที่เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลเดียวในจังหวัด กรณีได้รับการร้องขอความช่วยเหลือ

๒.๒ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการก่อสร้าง บำรุงและบำรุงรักษาทางหลวงท้องถิ่นที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดสายทางภายในเขตพื้นที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น ๆ ให้มีโครงข่ายสมบูรณ์เชื่อมโยงกับทางหลวงท้องถิ่นอื่น ๆ หรือทางหลวงชนบท หรือทางหลวงแผ่นดิน

๒.๓ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยารับผิดชอบงานทางในพื้นที่โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่งมอบสายทางและทรัพย์สิน รวมทั้งระบบวิศวกรรมจราจรในพื้นที่ให้กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ยกเว้นถนนที่จัดอยู่ในประเภททางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดินสายหลัก หรือถนนที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายถนนระหว่างประเทศ และถนนที่กรมทางหลวงกำหนดยุทธศาสตร์ไว้เป็นโครงข่ายหลักของประเทศ ซึ่งมีอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง

๒.๔ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) ไม่สามารถพัฒนาและก่อสร้างทางหลวงท้องถิ่นให้เพียงพอได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น ร้องขอองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ความช่วยเหลือ หากองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ให้ร้องขอต่อส่วนราชการพิจารณารวบรวมจัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกัน

๓.๑ กรมทางหลวงชนบท จัดทำหลักสูตรอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนที่เส้นทางในเขตรับผิดชอบ รวมทั้งความรู้ในการขอลงทะเบียนทางหลวงท้องถิ่น การสำรวจออกแบบ การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน และสะพาน

๓.๒ กรณีกรมทางหลวงชนบท มียุทธศาสตร์การพัฒนาและก่อสร้างโครงข่ายทางที่เชื่อมระหว่างจังหวัด ให้เกิดการเชื่อมโยงที่สมบูรณ์และมีทางหลวงท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งว่าไม่สามารถที่จะพัฒนาได้ และมีความประสงค์จะให้กรมทางหลวงชนบท นำทางหลวงท้องถิ่นไปพัฒนาและก่อสร้างทางที่เชื่อมระหว่างจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โอนให้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีหลักเกณฑ์ กลไก ขั้นตอนและวิธีการในการพิจารณา ดังนี้

๓.๒.๑ หลักเกณฑ์การรับโอนทางหลวงท้องถิ่น

(๑) อยู่ในแผนพัฒนาโครงข่ายสายรองของกรมทางหลวงชนบท (ระยะห้าปี) ที่จะพัฒนาโครงข่ายให้เกิดการเชื่อมโยงสมบูรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะให้กรมทางหลวงชนบท นำทางหลวงท้องถิ่นที่อยู่ในความรับผิดชอบไปพัฒนา

(๒) เป็นการพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงชนบทที่ยังไม่สมบูรณ์ (Missing Link) คือ สามารถพัฒนาต่อเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงชนบทให้มีความสมบูรณ์เป็นโครงข่ายทางหลวงสายรองที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด โดยมีจุดเริ่มต้น - สิ้นสุด จากทางหลวงชนบทหรือทางหลวงแผ่นดิน

(๓) เป็นสายทางที่มีเขตทางเพียงพอในการยกระดับขยายถนนให้มีผิวจราจรแอสฟัลต์ หรือผิวจราจรคอนกรีตกว้างไม่น้อยกว่า ๖.๐๐ เมตร และมีเขตทางหลวง (RIGHT OF WAY) ไม่น้อยกว่า ๑๕.๐๐ เมตร ตามมาตรฐานและลักษณะของทางหลวงและงานทางของกรมทางหลวงชนบท (ทางหลวงชนบทชั้นที่ ๔)

(๔) สนับสนุนการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ (Logistics) ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ ได้แก่ เส้นทางขนส่งสินค้าทางการเกษตรหรืออุตสาหกรรมระดับจังหวัด เส้นทางสนับสนุนพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือสนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal) เช่น ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่งต่าง ๆ โดยทำหน้าที่เป็นถนนสายรอง (Collector road) ในการรับปริมาณจราจรจากทางสายหลักกระจายสู่ถนนสายย่อยหรือรวมจากถนนสายย่อยเข้าสู่ทางสายหลักที่สำคัญ

(๕) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในระดับจังหวัด/ภาค เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงผ่านหรือเข้าสู่สถานที่หรือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหรือเกษตรกรรม แหล่งโบราณสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการจัดสร้างหรือพัฒนาขึ้นเองของภาครัฐหรือเอกชน เช่น สวนสนุก เป็นต้น

(๖) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาจราจรบริเวณในเขตเมือง/จังหวัด คือเป็นโครงข่ายที่มีลักษณะเป็นถนนวงแหวนเพื่อการเลี่ยงเมือง ทำหน้าที่ช่วยแบ่งเบา และแก้ไขปัญหาการจราจรที่ต้องผ่านตัวเมือง/ชุมชน (Through Traffic) หรือเป็นเส้นทางลัดในการเดินทางช่วยเสริมสร้างศักยภาพการให้บริการโครงข่ายทางหลวง ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

(๗) เป็นเส้นทางเข้าสู่สถานที่สำคัญทางสังคม เช่น สถานที่ราชการ ระดับจังหวัด โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาระดับจังหวัด โรงพยาบาลระดับจังหวัด/อำเภอ ฯลฯ

ทั้งนี้ การรับโอนทางหลวงท้องถิ่นมาพัฒนาจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ในข้อ ๓.๒.๑ (๑) ข้อ ๓.๒.๑ (๒) และ ข้อ ๓.๒.๑ (๓) และเป็นไปตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งของข้อ ๓.๒.๑ (๔) ถึง ข้อ ๓.๒.๑ (๗)

๓.๒.๒ กลไก ขั้นตอน และวิธีการ การรับโอนทางหลวงท้องถิ่น

(๑) กรมทางหลวงชนบท ดำเนินการทบทวนและจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาโครงข่ายสายรองที่สำคัญ กรณีที่ทางหลวงท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายสายรองที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ให้กรมทางหลวงชนบท ดำเนินการสอบถามความประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการโอนทางหลวงท้องถิ่นให้แก่กรมทางหลวงชนบท เพื่อพัฒนาเป็นโครงข่ายสายรองที่สำคัญ

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมทางหลวงชนบท นำเรื่องเสนอต่อคณะอนุกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงว่า ทางหลวงท้องถิ่นที่จะโอนให้แก่กรมทางหลวงชนบท เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงชนบทตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓.๒.๑ พร้อมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเรื่องทางหลวงท้องถิ่นที่จะโอนให้แก่กรมทางหลวงชนบท เสนอต่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย

(๓) กรณีที่คณะกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓.๒.๑ ให้ยุติเรื่อง

(๔) หากคณะกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงแล้ว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓.๒.๑ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน ในคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาต่อไป โดยมีคณะกรรมการเฉพาะกิจที่แต่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่พิจารณากลับกรองทางหลวงท้องถิ่นที่จะโอนให้ส่วนราชการเพื่อพัฒนาเป็นสายทางที่เชื่อมระหว่างจังหวัดตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓.๒.๑ ก่อนเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน

(๕) คณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน ได้พิจารณาความเห็นตามคณะกรรมการเฉพาะกิจที่แต่งตั้งขึ้นแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาแก่คณะกรรมการอำนวยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการโอนทางหลวงท้องถิ่น และส่งมอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบ ทั้งนี้ ในกรณีทางหลวงท้องถิ่นที่จะโอนให้กรมทางหลวงชนบทไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓.๒.๑ แจ้งให้ยุติเรื่อง

(๖) ในกรณีที่ไม่ใช่ถนนถ่ายโอน แต่เป็นถนนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างขึ้นเอง และมีความประสงค์จะโอนให้กรมทางหลวงชนบท นำไปพัฒนาจะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยขออนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นรายการกรณีต่อคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และดำเนินการตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

(๗) กรมทางหลวงชนบทใช้จ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่นที่รับโอนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบ

๓.๓ หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องการทางหลวงท้องถิ่นในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาและก่อสร้างทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอหรือตำบล หรือเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถ่ายโอนให้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม หรือกรณีทางหลวงท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความพร้อมและขีดความสามารถ และมีความประสงค์ที่จะก่อสร้างขยาย บูรณะ บำรุงรักษา และดูแลรับผิดชอบทางหลวงในเขตตนเอง ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดโอนหรือมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ดำเนินการภายใต้มาตรฐานงานทางที่มีคุณภาพไม่ต่ำกว่าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการไว้โดยเสนอให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการและคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

๓.๔ ให้ส่วนราชการอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกาะกลางถนน ทางเท้า ไหล่ทาง พื้นที่ริมทาง ที่พักผู้โดยสาร ไฟฟ้าแสงสว่าง และงานวิศวกรรมจราจรในกรณีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความประสงค์และความพร้อมที่จะดำเนินการภายใต้ มาตรฐานที่ส่วนราชการกำหนด

๓.๕ กรมทางหลวงชนบทกำหนดมาตรฐานทางหลวงท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ฝึกอบรม จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ควบคุมทางวิชาการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๖ พัฒนาระบบฐานข้อมูลถนนและสะพาน โดยให้หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ก่อสร้าง ถนนและสะพานจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและถูกต้อง เพื่อสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน รวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลในระยะต่อไป

๔. การขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือส่วนราชการ

๔.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีฐานข้อมูลถนนและสะพาน ทั้งที่ก่อสร้างขึ้นเอง และรับการถ่ายโอน โดยประกอบด้วย

- (๑) เอกสารการขอลงทะเบียนทางหลวงท้องถิ่น
- (๒) ชื่อถนนและสะพาน / หมายเลข
- (๓) จุดเริ่มต้น - จุดสิ้นสุด (พิกัดสายทาง/ละติจูด - ลองจิจูด)
- (๔) ระยะทาง/ประเภทผิวจราจร/ความกว้าง (ช่องจราจร/ทางเท้า/ไหล่ทาง)
- (๕) วันเดือนปีที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ/รับถ่ายโอน
- (๖) ส่วนราชการที่ถ่ายโอน (ถ้ามี)
- (๗) หลักฐานการส่งมอบ - รับมอบ (ถ้ามี)
- (๘) ภาพถ่ายประกอบ (จุดเริ่มต้น - จุดสิ้นสุด/สภาพถนน)
- (๙) หนังสือรับรองแนวเขตทางสาธารณประโยชน์/หนังสือแสดงความประสงค์

เรื่องอุทิศที่ดินให้กับทางราชการ หรือยินยอมให้ทางราชการเข้าไปดำเนินการเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน (ถ้ามี)

๔.๒ การขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หากเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถดำเนินการก่อสร้าง หรือบำรุงรักษาถนนและสะพานได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าเหตุใด ๆ ให้ร้องขอองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือบูรณาการร่วมกัน โดยใช้ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือการใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนา พื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๓ การขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงบประมาณ

(๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสำรวจข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจถนนและสะพาน หรือนำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอคำขอตั้งงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานตามสัดส่วนปริมาณ ถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอน

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน โดยมีรายละเอียดโครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการ แบบแปลน และแผนผังสถานที่ดำเนินการ
- ๒) การคำนวณราคาก่อสร้าง (งบประมาณประมาณการ)
- ๓) สำเนาแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ๔) ภาพถ่ายสถานที่ดำเนินการ
- ๕) เอกสารการลงทะเบียนทางหลวงท้องถิ่น

(๓) ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจนำเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณการก่อสร้างและบำรุงรักษาทาง เสนอคณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานจัดทำแผนพัฒนาโครงข่าย ถนนและสะพานในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะเวลาปี ประกอบการพิจารณา ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดหลักเกณฑ์ การจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

๔.๔ การขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการที่ถ่ายโอน

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการความช่วยเหลือทางด้านเทคนิควิชาการ ให้กรมทางหลวง หรือกรมทางหลวงชนบทให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และการออกแบบ มาตรฐานโดยบูรณาการร่วมกัน

๕. การแก้ไขปัญหากรณีการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอน

๕.๑ กรณีการถ่ายโอนงานทางและสะพานที่ไม่เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่ ถ่ายโอนภารกิจ นำเรื่องเสนอคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงว่า ถนนและสะพานมีขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ หรือขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) หรือไม่ อย่างไร

(๒) คณะอนุกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบที่กำหนดไว้แล้ว ให้ยุติเรื่อง

(๓) หากคณะอนุกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงแล้ว ไม่เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบให้เสนอความเห็น ต่อคณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน ในคณะกรรมการการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

(๔) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน และสะพาน พิจารณาความเห็นของคณะอนุกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด เพื่อแจ้งให้คณะอนุกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการโอนภารกิจและส่งมอบทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องเป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ และรายงานผลให้คณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบ

๕.๒ กรณีการถ่ายโอนงานทางและสะพาน เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ หากแต่ด้วยระยะเวลาและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปเป็นเหตุให้ภารกิจดังกล่าวไม่เป็นไปตามขอบเขตที่กำหนดไว้เดิม เช่น ในขณะที่ถ่ายโอนถนนและสะพานมีสภาพเป็นถนนสายรอง/สายย่อย ต่อมาเปลี่ยนแปลงไปเป็นถนนสายหลักและเป็นถนนสายทางเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจนำเรื่องเสนอคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงว่า ถนนและสะพานนั้นมีขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการหรือไม่ อย่างไร

(๒) คณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า ไม่เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ โดยเป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการยุติเรื่อง

(๓) หากคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า เป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานในคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

(๔) คณะกรรมการบริหารจัดการภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อแจ้งให้คณะกรรมการอำนวยการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการถ่ายโอนภารกิจ และส่งมอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามขอบเขตความรับผิดชอบ และรายงานผลให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

๕.๓ กรณีการถ่ายโอนงานทางและสะพานเป็นไปตามขอบเขตความรับผิดชอบกำหนดไว้แล้ว หากแต่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือส่วนราชการ ตามข้อ ๔

(๒) ห้ามส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการถ่ายโอนรับโอนภารกิจคืนไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ยกเว้นการดำเนินการตาม ข้อ ๓.๒ ข้อ ๕.๑ และ ข้อ ๕.๒

(๓) กรณีเกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ หากมีกรณีอื่นใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแนวทางหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหการถ่ายโอนภารกิจก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ ให้เสนอคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป